

Tweemaandelijks uitgave Protestantse Gemeente Wassenaar • nr. 38 • juni/juli '18 • www.pkn-wassenaar.nl

In dit nummer

Pagina 3:

Kerkenraad

Een interim predikant en een nieuwe opzet van het pastoraat. Dat zijn grote veranderingen, die de kerkenraad nader toelicht.

Pagina 4

Kunstenaar

Martien van Vliet maakte onder andere de sculptuur voor het gedicht *Onder de bomen* in de Poëzieroute. Een nadere kennismaking.

Pagina 6:

Pastoraat

Het vertrek van Kees Mos en Deodaat van der Boon is aanleiding om het pastoraat anders te organiseren. Een interview.

Pagina 7:

Begraafplaats

In 1847 vond de eerste bijzetting plaats naast de Dorpskerk. Anno 2018 wordt hard gewerkt om het kerkhof zijn oude allure terug te geven.

Pagina 7:

Statenvertaling

In de rubriek 'Vraag van de lezer' aandacht voor het belang van de Statenvertaling die dit jaar zijn 400ste verjaardag viert.

MIRAKEL

Antjie Krog

Ik heb geen ander land dan dit land

mateloos is mijn liefde voor het land gecompliceerd gehard en onomwonden

ik geloof niet in wonderen maar de vreedzame bevrijding van mijn land

was een wonder – onverhoeds en lichthoofdig blijft

het me bij – de weergaloosheid ervan

blijft me bij.

Uit: Antjie Krog: *Waar ik jou word*

Verzoening en het onverzoende

Kendell Geers: *Hanging piece*

De ochtendstilte in de studeerkamer wordt verstoord. Iemand belt me met een vraag over verzoening. Ik kom in een fractie van een seconde, sneller dan ik denken kan, in verzet. Uren later stel ik mezelf de vraag: die diepe verontwaardiging, omwille van wie stond die in me op?

Door Nel van Doorn

Omwille van wie...? Niet om mezelf, dacht ik. Of misschien toch wel. Ben ik na ruim vijftien jaar werken met studenten uit verschillende culturen in Zuid-Afrika en samen werken met betrouwbare mensen daar zo loyaal geworden? Reageer ik plaatsvervangend verontwaardigd wanneer in een vraag over verzoening

het onverzoende ongemoeid blijft, naar mijn idee?

De vraag om iets over verzoening te schrijven in verband met het werk van de Waarheid en Verzoening Commissie in Zuid-Afrika tussen 1995 en 1997: dat was toch mooi werk, nietwaar, en ik zou veel ervaring hebben dus... was het voor mij toch eenvoudig om even iets daarover... We zouden er misschien hier ook wel wat van kunnen leren, van die verzoening daar, toen. En ja, in 700 woorden. Met die vraag stond ik onmiddellijk achter de stoel van de slachtoffers. Voor zover mogelijk dan.

Waarheidscommissie

Elk schrijven doet te kort aan wat niet is verzoend en wie onverzoend achter

is gebleven tijdens en in de nadagen van de apartheid. Zeker is dat de waarheidscommissie ontstaan is uit integriteit en de behoefte recht te doen aan wie gedupeerd is geworden in alle jaren van onderdrukking en geweld. De overeenkomsten vooraf hebben al bij voorbaat mensen uitgesloten.

Twee jaar lang hebben 20.000 slachtoffers en daders gepoogd waarheid over hun ervaringen uit te spreken. Voor slachtoffers schrijnend, pijnlijk en ethisch emotioneel. Voor daders spannend, want als zij spraken... Angstige represailles van medeonderdrukkers wogen zwaar in de hoop op amnestie.

>> Lees verder op pagina 3

Jongerenreis naar Nice

Rond Hemelvaartsdag verbleven elf jongeren onder leiding van de predikanten Jilles de Klerk en Marthe de Vries in het dorpje Biot in de buurt van Nice. Jilles de Kerk maakte een verslag dat op pagina 6 staat afgedrukt. Kort samengevat: "We hebben geweldige dagen met elkaar gehad."

>> Lees verder op pagina 6

Colofon

Dit informatieblad is een uitgave van de Protestantse Gemeente Wassenaar en verschijnt eenmaal per twee maanden.

Oplage:
1.650 exemplaren

Redactieadres:
Protestantse Gemeente Wassenaar
Kerkelijk bureau
Schoolstraat 4
2242 KH Wassenaar
gemeentenieuws@pkn-wassenaar.nl
www.pkn-wassenaar.nl
(070) 511 40 68

Openingstijden kerkelijk bureau:
Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag
van 9.00-12.00 uur

Rekeningnummers:
NL50 FVLB 0699 8411 19
t.n.v. Protestantse Gemeente te
Wassenaar (kerkelijke bijdrage en
collectebonnen)

NL95 RABO 0128 0850 02
t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente
Wassenaar (diaconale giften en giften
kerkwebradio)

NL57 FVLB 0635 8167 25
t.n.v. Protestantse Gemeente Wassenaar
inzake kerkblad voor een vrijwillige
bijdrage

Redactie en redactieraad:
Deodaat van der Boon, Nelleke van Duijn,
Henk Hogewoning (eindredactie), Rick
van Keulen, Jilles de Klerk, Marianne
Mewissen en Kees Mos

Redactionele ondersteuning:
Ellen van der Vis

Post voor de redactie:
gemeentenieuws@pkn-wassenaar.nl
of per post naar het kerkelijk bureau
(zie boven)

Realisatie en druk:
Duocore, Katwijk

(advertenties)

Nils Holger Moormann *Bookinist* bij Haasnoot interieurs in Wassenaar.

haasnoot interieurs
Langstraat 29 Wassenaar / haasnoot.com

Beveiligingen
deskundig & betrouwbaar

Van Zuylen van Nijeveltstraat 244/246, 2242 LL Wassenaar

I-ami BV

- Beveiliging
- Data
- Electrotechniek
- Telecom
- EIB systemen

www.i-ami.nl **070-511 67 38**

Wekelijkse en maandelijkse activiteiten

	Activiteit	Locatie	Contactpersoon
Dinsdagochtend Wekelijks	Openstelling kerk, 10.30-12.30 uur	Dorpskerk/Stiltecentrum	mw. K. Taal T (070) 511 12 49
Woensdagochtend Wekelijks	Ochtendgebed, 10.00 uur	Kievietkerk	mw. Sh. Keilholz M 06-15 37 72 20
Vrijdagochtend 2e vrijdag van de maand	Zangmorgen, 10.30-11.30 uur	Van Ommerenpark	mw. N. van Duijn T (070) 511 62 15
Vrijdagmiddag Wekelijks	Viering, 16.00 uur	Duinsteede	
Vrijdagavond Wekelijks	Weeksluiting, 19.00 uur	Sophieke Huis/Theaterzaal	ds. J.A.D. van der Boon T (070) 517 11 48
Vrijdagavond Wekelijks*	Rejoice, 19.30-20.30 uur	Messiaskerk	J. van den Akker T (070) 517 97 90

* Zie voor de data het programmaboekje en/of de website www.pkn-wassenaar.nl

Bijzondere activiteiten

	Activiteit	Locatie	Contactpersoon
Zaterdag 2 juni	Barbecue, 18.00-20.30 uur	Messiaskerk	Marianne Baaijens T (070) 514 05 22 E mjbaijens@ziggo.nl
Zaterdag 2 juni	Concert International Chamber Music Festival	Dorpskerk	www.icmf.nl
Zaterdag 9 juni	Orgelconcert Peter Ouwerkerk, 16.00 uur	Dorpskerk	Fenna Gunneman T (070) 511 06 74
Woensdag 13 juni	Kerkcafé, 11.00-13.00 uur	Kievietkerk	Ria Snelleman T (070) 517 87 26
Woensdag 13 juni	Wandeling Het Bewaarde Land, 12.30-15.30 uur	Meijendel	mw. Sh. Keilholz M 06-15 37 72 20
Zondag 17 juni	Kerkenloop in Wassenaar en omgeving	Dorpskerk, Kievietkerk en Messiaskerk	I www.kerkinood.nl/kerkenloop
Zondag 24 juni	Opening kinderepositie Ruth	Messiaskerk	Meta Tukker T (070) 511 82 48 E matukker@hotmail.com
Zaterdag 7 juli t/m 18 augustus	Openstelling kerk, 13.00 uur	Dorpskerk	Stichting Monument Dorpskerk
Zaterdag 7 juli t/m 18 augustus	Promenadeconcert, 16.00 uur	Dorpskerk	Commissie Kerkconcerten
Woensdag 11 juli	Kerkcafé, 11.00-13.00 uur	Kievietkerk	Ria Snelleman T (070) 517 87 26

Kunstproject rond Ruth

In de maand juni staat tijdens de kinderwoorddienst Ruth centraal:

- 3 juni: Reizen. Naomi vertrekt met haar gezin uit Bethlehem naar Moab.
- 10 juni: Gunnen. Naomi keert terug naar Bethlehem met schoondochter Ruth.
- 17 juni: Erfenis. Boaz gaat zorgen voor Ruth en Naomi.

Bij elk gedeelte van het verhaal worden kunstwerken gemaakt en die worden tentoongesteld in de hal van de Messiaskerk. Op 24 juni is er een gezinsdienst waarin de tentoonstelling wordt geopend.

Ook de groepen 5 en 6 van de Herenweg-school en groep 5 van de Bloemcampschool zijn uitgenodigd om mee te doen met dit kunstproject. De juf of meester vertelt het verhaal van Ruth en zij kiezen daar een kunst-

werk bij dat opgehangen kan worden in de Messiaskerk. Het geheel aan werkstukken van de scholen wordt samen met de werkstukken van de kinderen van de kinderwoorddienst een tentoonstelling die in juli en augustus in de hal te zien is.

De kinderen van de scholen komen de tentoonstelling op de woensdagmorgen voor de grote vakantie bekijken en krijgen dan een speurtocht langs de werkstukken en door de kerk.

Kerkenloop in Wassenaar en omgeving

Op zondag 17 juni is er een Kerkenloop langs diverse kerken in Wassenaar, Katwijk, Oegstgeest en Voorschoten. Deelnemers kunnen de route wandelend, hardlopend of fietsend afleggen. Met de actie wordt aandacht gevraagd voor christenen in Irak die moesten vluchten voor Islamitische Staat, en voor de steun van Kerk in Nood bij de wederopbouw van hun beschadigde of verwoeste huizen. De Kerkenloop, die 33 kilometer lang is, begint om 13.00 uur. Deelnemers kunnen er ook voor kiezen om een deel van de route af te leggen. Inschrijven kan via de website www.kerkinood.nl/kerkenloop. De kosten bedragen € 5,- voor volwassenen en € 2,50 voor kinderen. De kerken zijn geopend voor een bezoek, een moment van stilte, een versnapering of activiteiten. Ook de Dorpskerk, Kievietkerk en Messiaskerk zijn open.

Met het oog op morgen

In de afgelopen periode hebben we samen veel mogen vieren op het kerkelijk erf. Pasen en Pinksteren en de verschillende diensten en activiteiten daarom heen zijn hoogtepunten in onze gemeente. We zijn blij dat we u daarbij zoveel mochten treffen. De kerkenraad werkt daarnaast aan een aantal zaken waarover we u graag nader informeren.

Dominee Mos en dominee Van der Boon gaan dit jaar met emeritaat. Eerder is vastgesteld dat er in totaal twee full-time predikanten in de gemeente zullen werken. Dat betekent dat naast ds. De Klerk nog een predikant wordt gezocht. De kerkenraad heeft ervoor gekozen om eerst met een interim predikant te werken voordat er een vaste predikant wordt beroepen. Een interim predikant werkt tijdelijk in onze gemeente en is speciaal opgeleid om te werken op plekken waar veel heeft gespeeld en waar veranderingen nodig zijn.

Na de stormachtige periode die we hebben doorgemaakt, vinden we het belangrijk de tijd te nemen voor het opbouwen van de gemeente, de verdere invoering van de nieuwe werkwijze en rust te brengen voordat een nieuwe predikant definitief start. Daarbij kunnen we de ondersteuning goed gebruiken van een predikant die ervaring heeft met dergelijke omstandigheden. De interim predikant kan ons helpen voorbereiden op de nieuwe situatie waarin er geen aparte wijkpredikanten meer zijn.

Voor een interimmer geldt geen beroepsprocedure. Een vertegenwoordiging van de kerkenraad heeft een oriënterend gesprek gevoerd met een kandidaat. Die kandidaat heeft een positieve indruk achtergelaten. We hopen met de kerkenraad in de komende weken verdere stappen te kunnen zetten zodat de interim predikant na de zomer kan starten.

Activiteiten van colleges, commissies en werkgroep

De kerkrentmeesters werken onder andere aan de Actie Kerkbalans, de jaarrekening 2017, het aantrekken van een nieuwe koster en de begeleiding van de restauratie van de ramen in de Dorpskerk. De kerkrentmeesters zien al langer de trend van een dalend aantal bijdragende leden maar zijn blij te melden dat

er vanuit de gemeente en ook daarbuiten veel geld bijeen is gebracht voor onder andere de ramen in de Dorpskerk en het beeld bij de Messiaskerk. Ook neemt de gemiddelde vrijwillige bijdrage toe. Het college van diakenen heeft ook een jaarrekening opgeleverd, organiseerde succesvolle bijeenkomsten rondom Kerst en Pasen en ziet dat het werk rondom stille hulp steeds belangrijker wordt. De commissie Leerhuis ontwikkelt nieuwe activiteiten voor de jeugd, organiseert een aantal excursies en start binnenkort een nieuwe gespreksgroep. De leden van de commissie Eredienst maken het preekrooster compleet. In 2019 zullen vaker gezamenlijke diensten worden georganiseerd. De commissies Communicatie en Kerk en Samenleving werken onder andere aan een gezamenlijke activiteitenkalender en het benutten van de digitale communicatiekanalen.

Vernieuwing invulling pastoraat

De werkgroep Pastoraat heeft een plan gemaakt over hoe het pastoraat in de gemeente ingevuld kan worden met twee fulltime predikanten. In een interview met Bert van Ginkel op pagina 6 kunt u daarover meer lezen. Dit onderwerp heeft de volle aandacht van de kerkenraad en dat zal het de komende tijd zeker houden. Met wat laatste aanvullingen wordt het plan aangepast. We spreken daarover ook graag met u.

Gemeenteavond op 12 juni

Zoals u kunt lezen zijn er veel veranderingen. Daarbij willen we behouden wat sterk is en doen wat goed en nodig is met het oog op de toekomst. De kerkenraad organiseert een gemeenteavond op dinsdag 12 juni. Er zijn verschillende zaken waarover we graag met u van gedachten wisselen. We spreken op deze avond in ieder geval over de interim predikant en de vernieuwing en de invulling van het pastoraat. We hopen u op 12 juni te mogen ontmoeten.

Mocht u tussentijds vragen hebben, iets willen bespreken of meegeven aan de kerkenraad, dan kunt u ons uiteraard altijd benaderen. Dat kan voor of na een kerkdienst of een andere activiteit. Of u stuurt een mail naar pgwscriba@gmail.com.

Freek Koster (rechts) is behalve voorzitter van de kerkenraad ook musicus, hier op de foto met Jaap Westbroek tijdens een muziekdienst in de Dorpskerk op 29 april.

Journaliste Antjie Krog

>> Vervolg van pagina 1

Verzoening en het onverzoende

Antjie Krog was als journaliste aanwezig in Zuid-Afrika, als getuige. Het moet bij tijd en wijle niet uit te houden zijn geweest. Zij beschrijft verhalen over de verschrikking van doden, levenden, achterblijvers, moordenaars: *de akoestiek van de littekens*. Lees haar boek erover: *De kleur van je hart* en je gaat vermoeden waarom de vraag over verzoening in 700 woorden impertinent is. Alsof er opnieuw even over slachtoffers wordt geschreven zonder dat de zaken voor hen afgehandeld zijn. Het woord verzoening is vijf maten te groot, zeker in deze zaak, eveneens voor andere beschadigde mensen. Over verzoening spreken maakt verlegen, het woord slobbert als een slecht zittende jas die elke toenadering belemmert, mogelijk zelfs verlamt. Het roept schaamte op.

Kloof

Twintig jaar na het werk van de waarheidscommissie is er een grote kloof tussen armen en rijken. Armoede en werkloosheid zijn een destructieve motor, 50 procent van de jongeren heeft geen werk en hangt rond of zoekt heil in gewelddadige bendes. Anderen spannen zich boven hun kunnen in om meer betrouwbaar te zijn en het beter te doen dan hun ouders en voor hun ouders.

Wat gebeurt er wanneer het onverzoende deel van ouders en grootouders ongemoeid blijft en de jongere generatie het op destructieve wijze claimt uit loyaliteit in hun plaats? Hoe kunnen zij nu wel passend verantwoordelijk zijn? Is hun verlangen om *free born* te zijn, wat overigens een uitspraak van studenten was twee jaar geleden, niet begrijpelijk maar tegelijk

een teken van de onmogelijkheid om op verzoening te wachten? Zij willen zo graag doorgaan met leven. Alsof het verleden genegeerd kan worden.

Koloniaal verleden

Deze openstaande rekening is niet uitsluitend een probleem in Zuid-Afrika. Ook wij zijn niet *free born*. In Nederland leeft ook een vermoeden van oude, nooit betaalde rekeningen, bijvoorbeeld bij wie door onze expansiedrift slachtoffer is geworden tijdens ons koloniale verleden. Soms komen huidige generaties Molukkers en kinderen van gastarbeiders in opstand, loyaal als ze zijn om het recht aan ouders en grootouders te claimen. Zij verdienen tenminste onze vraag 'omwille van wie zijn jullie verontwaardigd'? De huidige en volgende generaties verdienen het dat we minder snel met het woord verzoening zwaaien, behoedzaam zijn en ondertussen zoeken naar wat wel gedaan kan worden: herstel van vertrouwen tussen generaties en culturen. Daar zijn geen woorden van vijf maten te groot bij nodig. 'Hier ben ik voor jou' is soms al groot genoeg. Om met bisschop Tutu te eindigen: 'Wij zijn niet verantwoordelijk voor wat ons kapot maakt, maar we kunnen wel verantwoordelijk zijn voor wat ons weer heel maakt'. Hoe? Een antwoord op die vraag te formuleren, daar helpen deze 700 woorden niet bij. Het is aan u en mij om een gesprek daarover te beginnen. Wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd.

Nel van Doorn is emeritus predikant en docent masteropleiding contextuele benadering voor pastoraat te Stellenbosch.

VAN EDE

INTERNATIONAL MOVING

VERLENGDE HOGE KLEI 60 - WASSENAAR - HOLLAND

WWW.VANEDE.COM - T.(070) 511 34 26

STERK IN VERHUIZEN. SINDS 1923

"De verhoudingen moeten kloppen"

In het park bij de St. Jozefkerk aan de Parklaan staat een bijzonder kunstwerk als onderdeel van de Poëzieroute: het gedicht 'Onder de Bomen' van Fetze Pijlman dat is aangebracht in de kruin van een sculptuur die een boom voorstelt. De sculptuur is van de hand van Martien van Vliet. Een nadere introductie.

Door John Mewissen

De kruin stelt een beweeglijk onderdeel voor dat schommelt op de wind, dat de aandacht trekt en de gedachten laat gaan. Belangrijker is dat het omarmt zonder daarvoor iets terug te vragen en wellicht een glimlach achterlaat. De sokkel op drie pijlen staat symbool voor vertrouwen, bescherming en beschutting voor wie dat zoekt. De intrigerende vormgeving was de aanleiding tot een expositie in het kader van Kerk en Kunst. De expositie trok veel belangstelling, maar ook de toelichting in de kerstdienst van de kunstenaar, Martien van Vliet, maakte indruk.

Wie is Martien van Vliet?

Martien woont al jaren in Wassenaar. Met zijn gezin was hij actief in de St.

Jozef-parochie. In een rustig hoekje van zijn zelf ontworpen huis hangt een bijzondere, zelfgemaakte crucifix en Mariabeeld. "Dat is nog van mijn moeder." Bij de gemeente Wassenaar nam hij na een lange carrière eind 2012 afscheid als beleidsambtenaar economie en toerisme. Daardoor kreeg hij nog meer tijd voor zijn grote passie: creatief houtbewerken met zijn draaibank.

Op dertienjarige leeftijd koos hij bewust voor houtbewerking. Hij praat lyrisch over dit materiaal. Hout leeft, het ruikt, het laat zich ook zonder grote inspanning bewerken tot mooie vormen. Ook het werken met het machinale gereedschap is een uitdaging: het is gevaarlijk als je de techniek mist om er mee om te gaan. De liefde voor hout is gebleven. Zijn huis

staat vol met eigen werk en heeft een ruime, goed geoutilleerde werkplaats met geavanceerd gereedschap. De temperatuur en vochtigheidsgraad worden nauwgezet bijgehouden. Zijn grote collectie bijzondere houtsoorten is geëtiketteerd en ordelijk opgeslagen. Hij is blij met het hout dat hij heeft gekregen uit de nalatenschap van een bevriend kunstenaar. Vanuit het raam zie je de kunstwerken in zijn tuin, die grenst aan de Ommedijkse polder.

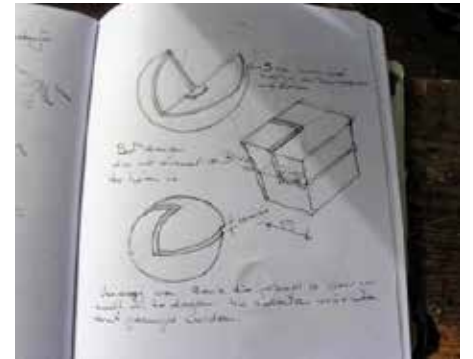
Wat geeft jou inspiratie?

"Die krijg ik op rustmomenten, tijdens het hardlopen of in de kajak op het water, maar vooral in gesprek met mensen die

mij meer toevertrouwen dan het dagelijks babbeltje. Het kan eigenlijk van alles zijn: een boek, Pragmatisme van William James. Obama was daar ook door geraakt. De ramen van de Messiaskerk die je als het ware naar het licht toetrekken en uitnodigen om verder te gaan."

Hoe ontstaat een kunstwerk?

"Alle indrukken teken ik op door ze te beschrijven of met een ruwe schets. Ik heb

altijd boekjes en pennen bij me. Op enig moment, soms veel en veel later, ontstaat een tweede moment en combineer ik die indrukken met wat al beschreven is en

(advertenties)

ALLE AANDACHT
VOOR AFSCHEID
NAAR WENS EN
HERINNERING

EDWARD KARDOL

Oostdorperweg 151
2242 NJ Wassenaar
☎ 070 514 61 00

info@omen-uitvaartzorg.nl
www.omen-uitvaartzorg.nl

FACILITEITEN VOOR HET VERZORGEN VAN:

- UITVAARTEN
- OVERLEDENEN
- OPBARINGEN
- CONDOLEANCES
- AFSCHEIDSBIJENKOMSTEN
- MEMORIALS

INFORMATIEPUNT VOOR HET:

- BESPREKEN VAN UITVAARTEN
- REGISTREREN VAN UITVAARTWENSEN
- DEPOSITO EN UITVAARTVERZEKERINGEN
- GEDENKTEKENS - URNEN - SIERADEN
- UITVAARTKISTEN

Diaconia

Waarom collecteert de diaconie?

Iedere zondag wordt er gecollecteerd en ja, de eerste collectezak is voor een doel dat gekozen is door de diaconie. Maar hoe komt zo'n doel eigenlijk op het collecterooster terecht?

Door Lyda Nell

Er is veel verdriet, maar ook veel nood en armoede, ver weg maar ook dichtbij. Met geld kan je niet alles oplossen, maar geld kan een positieve prikkel zijn. Daarom buigt de diaconie zich elk jaar over het collecterooster en maakt keuzes in het vele aanbod van organisaties die geld nodig hebben. Het is en blijft veelal een druppel op een gloeiende plaat, maar het is wel een bijdrage en een teken dat we aan anderen denken.

Hoe gaat de diaconie te werk?

Er is een vijftal kerndoelen. Dit zijn doelen waar we altijd voor collecteren. Zij worden jaarlijks besproken, maar blijven op het rooster staan. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de stille hulp en het Hospice Wassenaar. Er zijn ook doelen en projecten van Kerk in Actie waar een aantal keren per jaar voor gecollecteerd wordt.

Daarnaast worden doelen aangemeld. Deze worden besproken tijdens een vergadering van onze diaconie. Na een presentatie van de organisatie die met het verzoek is gekomen, wordt een besluit genomen. De diaconie is kritisch en besluit op basis van de presentatie of het doel aan de door de diaconie geformuleerde uitgangspunten voldoet. Komt een doel op het collecterooster, dan wordt er een diaken tot ambassadeur benoemd. Deze diaken is de contactpersoon tussen de kerk en de organisatie. De diaken volgt de ontwikkelingen en heeft regelmatig contact. Een collectiedoel blijft in principe vijf jaar op het collecterooster staan. Voor het samenstellen van het nieuwe rooster worden jaarlijks de doelen kritisch doorgenomen door de diaconie op basis van een terugkoppeling van de ambassadeur.

Puzzelen

Dit is in het kort hoe het collecterooster voor de diaconie tot stand komt. Elk jaar is het puzzelen en keuzes maken uit het vele aanbod. Uitgangspunt is dat we een goede balans proberen te vinden tussen collecteren voor verre landen en doelen dichtbij. Mocht u meer informatie willen hebben, dan kunt u altijd terecht bij de collectecommissie, bestaande uit Lenie Smit, Harm Schelhaas en commissievoorzitter Lyda Nell. Wij nodigen u graag uit om als u een doel heeft waar uw hart naar uitgaat, contact op te nemen met de collectecommissie of een van de andere diakenen. Wij zijn enorm dankbaar als u met ons mee wilt denken.

dan ontstaat de werkelijke vorm. Al die indrukken krijgen vorm: het is beeldtaal.”

Jij rommelt dus niet maar wat aan, het is geen vrije expressie. Je meet, maakt eerst berekeningen en dan maak je een definitief ontwerp?

“Ja, de verhoudingen moeten kloppen. Ik zoek naar evenwicht in mijn werk via de gulden snede en werk vaak met het getal pi.”

Martien heeft iets met wiskundige vormen, met name de Oloïde van de wiskundig filosoof-kunstenaar dr. Schulz komt vaak voor in zijn werk. Dat geldt ook voor

de Cartesiaanse knoop, een vorm die je in de meubels van Gerrit Rietveld terugziet. Kijkers hebben eigen associaties bij de kunstwerken. “Ze zien vaak iets anders: kraaienpoten bij een anti-tankwal. Iedereen mag zelf iets zien en daar een betekenis aan geven.”

Soms kiest hij ook voor niet-alledaagse onderdelen in zijn kunstwerken zoals een

reflectiepaal als sokkel onder de sculptuur ‘Beleid’, dat in het gemeentekantoor van Wassenaar staat.

De kunstenaar ziet met andere ogen! Kunstenaars met dezelfde affiniteit met wiskunde, zoals Rietveld en Da Vinci, worden door Martien zeer bewonderd. Op televisie gaf Robbert Dijkgraaf een college over symmetrie. Martien raakt niet uitgepraat over de structuur van de sneeuwster.

Mensbeeld

Martien ziet de ene mens als een rationeel, rechtlijnig wezen, doelgericht op weg naar een stip op de horizon. De andere mens is empirisch, kijkt om zich heen en verliest zich soms in wat hem fascineert. Beide types hebben elkaar nodig voor een harmonische samenwerking. Dat heeft hij gevat in zijn kunstwerk ‘Zijn wie we zijn’, dat hij in bruikleen heeft gegeven bij zijn het afscheid van de collega's. Het staat in het gemeentekantoor.

Column | Jan Watse Fokkens Verzoening en vergelding

Onlangs las ik een gesprek met de Zuid-Afrikaanse dichter Antjie Krog van wie een gedicht voorop dit kerkblad staat. Een belangrijk thema in haar werk is verbondenheid van mensen, die in het Zuid-Afrika van Mandela en bisschop Tutu door de verzoeningscommissie gestalte kreeg. Over de verzoeningscommissie zegt zij:

“Wij journalisten verwachtten dat het zou draaien om woede, wraak en vergelding. En toen, plotseling, zagen wij mensen die anderen vergaven, zonder dat iemand hun daarom vroeg.” En: “We interviewden een van de slachtoffers. Haar zoon was vermoord. We vroegen haar: hoe denk jij over verzoening? Ze antwoordde: ‘Als het betekent dat de dader weer menselijk wordt, zodat ik, zodat wij allemaal onze menselijkheid kunnen terugkrijgen, dan ben ik het ermee eens. Dan ondersteun ik het.’”

De wijze waarop in Zuid-Afrika is omgegaan met het door de apartheid belaste verleden is hoopgevend en vrij uniek in de wereldgeschiedenis. De vraag is: kunnen wij hier iets van leren, niet alleen voor ons persoonlijk leven maar ook voor een antwoord op de vraag hoe wij kunnen omgaan met daders en slachtoffers van onrecht en misdaad.

De afgelopen decennia zijn gekenmerkt door toenemende aandacht voor de bestrijding van criminaliteit via repressie. Ook de tegelijkertijd opkomende aandacht voor het lang verwaarloosde slachtoffer vertaalde zich te vaak in de roep om strenger te straffen en ging ten koste van de aandacht voor de persoon van de dader als mens. Krog leert ons dat slachtoffer en dader na het misdrijf beiden verder moeten. Bij de gemiddelde criminaliteit kan bemiddeling tussen dader en slachtoffer ertoe bijdragen dat het slachtoffer over de angst, geschokt vertrouwen die het gevolg zijn van het misdrijf, heen komt of dat in geval dader en slachtoffer familie, bekenden of buurtgenoten van elkaar zijn, er een voor de toekomst werkbare relatie tot stand komt, zodat beiden verder kunnen. De ervaringen met mediation in strafzaken zijn op dit punt bemoedigend. Het is belangrijk dat dit verder wordt uitgebouwd. Overigens betekent geslaagde bemiddeling niet dat geen straf volgt, wel dat daarmee rekening wordt gehouden, bijvoorbeeld door te volstaan met een voorwaardelijke straf.

Voor zeer ernstige criminaliteit confronteert Krog ons ermee dat ook dan de straf ertoe zou moeten bijdragen dat niet alleen de slachtoffers, maar ook de daders hun menselijkheid terug kunnen krijgen. Voor de dader door berouw over wat hij heeft gedaan, door te werken aan zijn reclassering en zo mogelijk, na lange tijd, terug te keren in de samenleving. Voor de slachtoffers doordat beëindiging van de straf voor hen aanvaardbaar wordt, opdat ook zij met hun leven verder kunnen. Het lijkt een vaak onmogelijke opgave. De ervaringen in Zuid-Afrika kunnen ons wellicht helpen om erin te blijven geloven.

Jan Watse Fokkens was procureur-generaal bij de Hoge Raad en hoogleraar strafrecht aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Hij is nu voorzitter van de commissie Modernisering Wetboek van Strafvordering.

(advertenties)

Nieuw kostersteam voor de Messiaskerk

Jan van Santen (rechts) overhandigde op zondag 20 mei de sleutel van de kerk aan de nieuwe koster, Peter Woudsma (midden). Hij wordt bijgestaan door een viertal vrijwilligers: Koos van den Akker, Jan Dalhuysen, Jan van Santen en Dirk Spaans.

De Horsten
uitvaartverzorging
WASSENAAR & VOORSCHOTEN

Een vertrouwd gezicht in Wassenaar & Voorschoten

Wanneer u in uw directe omgeving te maken krijgt met een overlijden, kunt u - 24 uur per dag - contact met ons opnemen

www.dehorstenuitvaartverzorging.nl
info@dehorstenuitvaartverzorging.nl

Wassenaar: tel. 070 - 514 43 45 (24 uur per dag)
Voorschoten: tel. 071 - 561 08 00 (24 uur per dag)

De Horsten Uitvaartverzorging, Postbus 1011, 2240 BA Wassenaar

“Laten we elkaar vasthouden”

Het vertrek van de predikanten Van der Boon en Mos en de komst van één nieuwe dominee is aanleiding om het pastoraat anders te organiseren. In verband hiermee een interview met Bert van Ginkel, voorzitter van de werkgroep Pastoraat en lid van de commissie Eredienst.

Door Marianne Mewissen

Wat betekent het nieuwe pastoraal plan voor de gemeente en voor de pastoraal medewerkers?

“Het huidige pastoraat is gebaseerd op de drie wijkkerken met elk een eigen predikant. Het omzien naar elkaar is nu rond de predikant en (de eredienst in) de wijkkerk georganiseerd. Het nieuwe pastoraal plan houdt in dat we in een periode van ongeveer een jaar van drie wijkkerken, drie predikanten en drie pastorale wijken (die elkaar gedeeltelijk overlappen) toegroeien naar twee predikanten en twee pastorale teams met drie kerkgebouwen. Het is een keuze uit noodzaak omdat we in 2019 nog maar twee predikantsplaatsen hebben. Anders gezegd: niet meer de wijkkerk met haar predikant, maar de predikant met de wijk (geografisch, postcodes) is uitgangspunt voor de organisatie van het pastoraat. Per wijk zijn er 7 of 8 secties: 100 adressen. Iedere sectie heeft één pastoraal ambtsdrager en drie pastoraal bezoekers. De twee predikanten begeleiden dus elk een team van 7 of 8 ambtsdragers en circa 25 pastoraal bezoekers.”

Dat is een ingrijpende verandering. Wat gebeurt er met de huidige ambtsdragers en de contactpersonen die soms al jaren werken binnen een bepaalde sectie of wijk?

“Net als de bezoekersdienst blijven zij de hun vertrouwde gemeenteleden bezoeken, naast nieuwe leden. En ja, de begeleiding zal in veel gevallen door een andere predikant gebeuren. Ook de rol van de pastoraal ambtsdragers verandert: zij onderhouden met de bezoekers het contact met de gemeenteleden binnen hun sectie. Met elkaar geven zij aandacht aan de gemeenteleden die in de sectie wonen, onder meer aan nieuw ingekomen leden

en ouderen. Ook bezorgen zij uitnodigingen voor bijeenkomsten zoals groot-huisbezoek en houden ze contact rond bijzondere gebeurtenissen. De werkgroep ziet hier wel een belangrijk punt van aandacht: we willen de huidige betrokkenheid van medewerkers graag meenemen in de nieuwe organisatie van het pastoraat.”

Krijgen de predikanten een andere rol?

“De predikanten beperken zich tot de pastorale kernactiviteiten, op de kruispunten van het leven van de gemeenteleden, bij doop, huwelijk, levenseinde of vanwege speciale (crisis)momenten die nadrukkelijk vragen om betrokkenheid van de predikant. De pastoraal bezoekers van de secties informeren de predikant als bijzondere pastorale zorg nodig is.”

Pastoraat krijgt ook vorm in de eredienst. Hoe verdeel je dat met twee predikanten over drie kerkgebouwen, drie ‘vierplekken’? Met veel gastpredikanten? Gezamenlijke diensten?

“Er zullen per kerkgebouw maandelijks één of twee gastpredikanten nodig zijn. De beide wijkpredikanten gaan bij toerbeurt in de drie kerken voor. Het is belangrijk dat de gemeenteleden die gewend zijn aan een bepaalde ‘vierplek’ daar ook regelmatig – één of twee keer per maand – een dienst met ‘hun’ pastor meemaken. Het aantal gemeenschappelijke diensten zal worden uitgebreid zodat we met een kleiner aantal predikanten nog zoveel mogelijk het contact met de gemeente kunnen vormgeven.”

Uit de enquête die vorig jaar door de commissie Eredienst is gehouden onder de gemeenteleden kwam naar voren dat gemeenteleden wel moeite hebben met een dichte kerkdeur of een dienst in een ander kerkgebouw.

“Dit pastoraal plan is ook in overleg met de commissie Eredienst geschreven. Juist daarom willen we dat alle trouwe kerk-gangers van een ‘vierlocatie’ op dezelfde wijze delen in de noodzakelijke maatregelen. Aan de andere kant: er waren ook veel reacties van gemeenteleden die het heel bemoedigend vinden dat je samen in één kerkgebouw de viering meemaakt.”

Wat is het tijdpad voor deze veranderingen? En welke risico's kleven daaraan?

“In september willen we starten met de nieuwe opzet met een overgangsfase van vier maanden tot 1 januari 2019. Voor deze periode is gekozen omdat dominee Kees Mos eind augustus met emeritaat gaat en dominee Deodaat van de Boon in december. Dat zijn de momenten waarop hoe dan ook verandering plaatsvindt. We zullen de nieuwe opzet zorgvuldig moeten begeleiden. We houden er wel rekening mee dat op papier de organisatie snel geregeld is, maar dat dat in de praktijk veel meer tijd en moeite kost en ook emotionele momenten zal kennen. Het zal zeker een jaar duren voordat we allen gewend zijn aan de nieuwe situatie. Laten we elkaar vasthouden. We mogen in dit traject geen mensen verliezen.”

Is er ondersteuning bij het realiseren van dit plan?

“Ja, de werkgroep Pastoraat zal voor de gewenste begeleiding zorgen waarbij zowel Jilles de Klerk, als lid van de werkgroep, als de interim predikant beschikbaar zullen zijn voor de gewenste professionele ondersteuning. Vooral de begeleiding van de (nieuwe) pastoraal ambtsdragers en het komen tot een pastorale raad voor de hele gemeente zal de nodige aandacht vragen. Op 12 juni is er een avond voor alle gemeenteleden waarop we het pastoraal plan verder toelichten. Het is belangrijk dat we met elkaar de noodzaak en de risico's van zo'n veranderingsproces onder ogen zien, maar ook dat we elkaar bemoedigen en ruimte geven om als vrijwilliger, niet vrijblijvend, bij te dragen aan de Protestantse Gemeente in Wassenaar.”

Marc Chagall: Noach en de regenboog

>> Vervolg van pagina 1

Jongerenreis naar Nice

De jongerenreis naar Biot (bij Nice) in Frankrijk zit er helaas op. We hebben geweldige dagen met elkaar gehad. Woensdag 9 mei werden we gastvrij ontvangen in het huis van gemeenteleden. We hadden prachtig weer, dus van de veranda (ontbijt), het zwembad en, later, de barbecue maakten we dankbaar gebruik.

Marc Chagall

In Nice zagen we de kleurige, dromerige schilderijen die Marc Chagall bij Bijbelse verhalen maakte. Daarna naar de boulevard om te skeeleren. Na afloop haalde de leiding opgelucht adem: slechts twee lichtgewonden. Vrijdagmorgen vroeg vertrokken we naar Cannes. Daar namen we de boot naar het stilte-eilandje Île St Honorat. Daar leeft een kloostergemeenschap van 22 broeders in soberheid bijeen in de abdij Lérins. Een groot verschil met het leven in Cannes, waar het filmfestival plaatsvond. Over het eiland vlogen helikopters af en aan om sterren uit de wereld van film en

glamour aan te voeren. Intussen maakten wij een dienst in de kapel mee. Na de vredesgroet, die als een lopend vuurtje door de kerk ging, ontvingen we ouwel en wijn. We praatten later met elkaar na over hoe we de dienst ervaren hadden.

Jeu de boules

Op zaterdag gingen we naar een mooi middeleeuws stadje, St. Paul de Vence. Daar kregen we een cursus pétanque (jeu de boules) en speelden we in teams tegen elkaar. 's Middags zwommen we in zee en 's avonds was het tijd voor de barbecue. Omdat we de volgende morgen om 4 uur 's ochtends richting vliegveld moesten vertrekken, dacht de leiding dat iedereen vroeg zou gaan slapen, maar het bleef nog lang onrustig die nacht in Biot... Kortom: opnieuw een gezellige en heerlijke jongerenreis. Met dank aan de 'gastouders' in Biot en de Stichting tot Welzijn van Protestantse Jeugd in Wassenaar voor de gulle bijdrage in de gemaakte kosten.

Roessingh van Iterson BV RVI Services

Dierplaagbestrijding (CPMV gecertificeerd)

**Wespen bestrijding / Bijen herplaatsing
Schoonmaak / Glazenwasserij**

Tel: 070 - 517 68 96 / 0252-377333 www.roessinghvaniterson.com

Begraven in en rond de Dorpskerk vroeger en nu

Al in de oudheid werden mensen ceremonieel begraven. Denk bijvoorbeeld aan de hunebedden in Drenthe. In later eeuwen kwam het begraven van edellieden en notabelen in de heilige omgeving van de kerk in zwang. Sinds de 19e eeuw kennen we het kerkhof.

Door Edwin van Dongen en Eduard Op 't Land

In de Dorpskerk in Wassenaar staan nog een sarcofaag en een aantal sarcofaagdeksels uit de 11e tot 13e eeuw als teken dat er daar mensen werden begraven. In de eerste helft van de 19e eeuw verbood de overheid het begraven in de kerk. Het verbod had te maken met regels rond hygiëne en de vervuiling van het grondwater. Onder invloed van de Franse filosoof Jean Jacques Rousseau kwam buiten de kerk begraven in zwang. Dit leidde tot de aanleg van joodse begraafplaatsen buiten de bebouwde kom. Dit gebeurde op aanwijzing van de overheid, die begraven in niet-gewijde grond mogelijk maakte. Mogelijk was de eerste begraafplaats buiten de bebouwde kom die werd aangelegd conform de ideeën van Rousseau, er een in Scheveningen in de late 18e eeuw. Deze is er nog steeds, maar is wel gesloten.

Eerste bijzetting

Het verbod op begraven in de kerk was de aanleiding voor het aanleggen van kerkhoven bij de kerk. Ook rond de Dorpskerk in Wassenaar gebeurde dit. In 1847 vindt hier de eerste bijzetting in een grafkelder plaats. Net als de vroegere bijzettingen in de kerk, was begraven bij de Dorpskerk in eerste instantie een gelegenheid voor notabelen in uitsluitend grafkelders. Pas eind 19e eeuw werd begraven voor iedereen gemeengoed. Het kerkhof werd verder uitgebreid en heeft sinds circa twintig jaar de huidige vorm en omvang. Naast grafkelders geeft de kerk ook zandgraven uit. Eerst als familiegraf, maar later, zij het beperkt, ook als algemeen graf. Door wettelijke bepalingen voor de diepte van graven nam het aantal personen per graf af van vier naar drie. Relatief nieuw zijn de urnenkelders. Van alle soorten graven zijn er nog volop beschikbaar. Graag verwijzen wij u hiervoor naar een brochure over het kerkhof.

Deze is verkrijgbaar op het kerkelijk bureau.

Oase van rust

Het kerkhof moet een oase van rust zijn. In de afgelopen jaren is er een aanzienlijk aantal bomen gesneuveld vanwege ziekte of de groei van wortels in graven. Recent zijn er nieuwe bomen aangeplant en er komt ook nieuwe lage beplanting. De paden werden in eerste instantie met klinkertjes bestraat. Weliswaar gaf dit een rustieke uitstraling, maar het had een aantal nadelen. Door de vele bomen werden de paden door de aanslag van algen glad. Bovendien waren ze te smal voor de dragers, waardoor schade ontstond. Herstel van de bestrating, na een bijzetting, was een kostbare aangelegenheid. Vanwege gunstige ervaringen van Rijkswaterstaat met het product Hansegrand in de duinen, werd voor deze ondergrond gekozen. Hansegrand is een leemachtige substantie met grit aangemengd. Omdat met name bij nat weer de waterdoorlatting niet optimaal is, wordt aanvullend nog fijn grind over de paden gestrooid.

We willen langzaam naar een ecologisch kerkhof toe, wat wil zeggen: geen gebruik van gif en veel beplanting om vlinders en insecten te trekken. De wildgroei van groen in de paden is daarbij wel een punt van aandacht. Met stoom of branden proberen we dit onder controle te krijgen, maar dit werk is zeer arbeidsintensief. Maar er wordt hard gewerkt om het kerkhof weer zijn oude allure te geven.

Wandeling door het Bewaarde Land

Allen die jong van hart zijn (of dat weer willen worden) zijn van harte uitgenodigd voor een wandeling door het Bewaarde Land, georganiseerd door de commissie Leerhuis. U wordt welkom geheten door Vrouwtje Fleur, die kruidensoep en heerlijke broodjes voor u heeft klaargemaakt. Na de lunch neemt Aardewachter Vroegeling u mee voor een stille tocht door het bos, waar u met enig geluk de Groene Man zult ontmoeten, die u de eeuwige verhalen van het woud zal vertellen. Vrouwtje Fleur wacht u na afloop weer op met kruidenthee en worteltjes-taart. De wandeling is geschikt voor iedereen die op een rustig tempo anderhalf uur door het duin en het bos kan wandelen.

Datum: woensdag 13 juni. Tijd: 12.30-15.30 uur. Locatie: eerste parkeerplaats van Boerderij Meijndel. Contactpersoon: Sheila Keilholz, keilholzsheila@gmail.com en 06-15 37 72 20.

Vraag van de lezer

Vraag

Waarom wordt gevierd dat 400 jaar geleden opdracht werd gegeven tot de Statenvertaling? Die leest toch niemand meer?

Antwoord van Kees Mos

Dat laatste valt te bezien. Nog altijd wordt in orthodox-protestantse kring (naar schatting 250.000 leden) uit de oude Statenvertaling gelezen. En eenzelfde aantal leest dagelijks uit de herziene versie van de Statenvertaling uit 2010.

Maar het werkelijke belang en de reden waarom nu zoveel aandacht aan dit jubileum wordt besteed, is uiteraard de historische betekenis van de Statenvertaling. Het besluit om direct uit de grondteksten te komen tot een zo nauwgezet mogelijke vertaling van het Oude en Nieuwe Testament alsmede de zogenaamde Deutero Canonieke Boeken, was de kroon op de overwinning op de Spanjaarden en hun paapse religie. Op last van de Staten-Generaal zetten tal van bijbelgeleerden uit binnen- en buitenland zich in 1618 aan het karwei en de Staat spaarde kosten noch moeite om hen tot 1637 aan het werk te houden (toen het eerste exemplaar kon worden aangeboden).

Wat er daarna gebeurde is haast een droom. In bijna alle Hollandse huisgezinnen was aan het eind van de eeuw een exemplaar van de Statenvertaling te vinden. In de toenmalige Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden (met minstens zoveel dialecten) modelleerde het boek de Nederlandse taal en in het buitenland (tot in Japan toe) werd de vertaling geraadpleegd als voorbeeld voor hoe de Bijbel wetenschappelijk verantwoord in de landstaal kon worden overgezet.

Op elke bladzijde stonden in de marge de beroemde kanttekeningen, opmerkingen van de Bijbelvertalers waarin zij hun vertaalkeuzes toelichtten en commentaar gaven op de tekst. Minstens drie eeuwen hield de vertaling in het publieke domein stand. Pas na de Tweede Wereldoorlog kwamen er enigszins gelijkwaardige opvolgers: de Nieuwe Vertaling in 1951 en de Nieuwe Bijbelvertaling in 2004. Er is echter op de geplande feestelijkheden komend najaar ook kritiek. De Statenvertaling markeert eveneens de wijze waarop de kerk in Nederland zich losmaakte van de wereldkerk en in menig opzicht een doel in zichzelf werd. De Statenvertaling is niet los te zien van de Nederlandse Opstand en de Gouden Eeuw die daarop volgden. De herdenking deint ook mee op de golf van nationalisme die momenteel ons land overspoelt.

Gericht naar
uw persoonlijke wensen

Verzorgen van en hulp bij
verzekeringen en deposito's

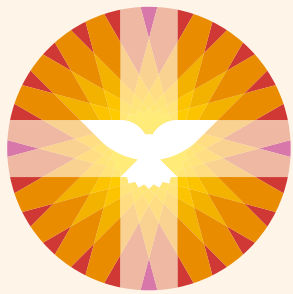
Diverse uitvaartcentra beschikbaar,
o.a. 'Sorghvliet',
Groot Hertoginnelaan,
's-Gravenhage

Kantoor
Jan van Nassastraat 110
's-Gravenhage

Tel. (070) 350 7000
(dag en nacht)

info@engelenenspoor.nl

www.engelenenspoor.nl

Redactioneel Verbondenheid

Tijdens de voorbereiding van dit nummer van *Gemeentenieuws* had een aantal redactieleden het over een artikel van de dichter Antjie Krog uit Zuid-Afrika. Daarin kwam onder andere naar voren dat het twintig jaar geleden is dat bisschop Desmond Tutu voorzitter was van de commissie die ernaar streefde de verschillende bevolkingsgroepen in vrede met elkaar te laten leven. Een thema dat voor heel veel delen van de wereld geldt. In het openingsartikel leest u over verzoening en het onverzoende van ds. Nel van Noort, die lang in Zuid-Afrika heeft gewerkt. Ook onze gastcolumnist gaat op pagina 5 in op dit onderwerp.

Dat schrijven niet alleen woorden op papier zijn, maar vorm kunnen krijgen in beeldtaal, lezen wij in het interview met Martien van Vliet op pagina 4 en 5. Hij maakt prachtige beelden van hout. Op pagina 3 leest u hoe de kerkenraad bezig is met plannen om de nieuwe structuur binnen onze gemeente vorm te geven. In een gesprek met Bert van Ginckel wordt verder uitgeweid over een van de veranderingen: het nieuwe pastorale plan (zie pagina 6). Er staat nog veel meer informatie in dit nummer van Gemeentenieuws. Ik wens u, naast een prachtige zomer, veel leesgenoegen.

Nelleke van Duijn

P.S. Wilt u zo af en toe een artikel schrijven? Stuur dan een mail naar: gemeentenieuws@pkn-wassenaar.nl. Voor het volgende nummer is de inleverdatum 7 juli.

Caleidoscopia

De kunstenaar Lisette Huizenga creëert unieke ruimtelijke ervaringen. Tijdens de kerkdienst op Eerste Pinksterdag in de Messiaskerk werd een bijzondere tentoonstelling van haar werk geopend: Caleidoscopia.

Kerkdiensten

Dorpskerk, Plein 3, tel. 070 - 511 35 20 | ds. J.A.D. van der Boon, tel. 070 - 517 11 48
Kievietkerk, Oranjelaan 2, tel. 070 - 517 97 24 | ds. J.M. de Klerk, tel. 070 - 889 03 33
Messiaskerk, Zijllaan 57, tel. 070 - 511 55 82 | ds. N.K. Mos, tel. 071 - 542 62 74

Alle kerkdiensten beginnen om 10.00 uur, tenzij anders aangegeven.

Kijk voor actuele informatie over de kerkdiensten op de website: www.pkn-wassenaar.nl

	Dorpskerk	Kievietkerk	Messiaskerk
Zondag 3 juni	dhr. P. Visser (Sneek)	ds. J.M. de Klerk	ds. N.K. Mos Dienst van Woord en Tafel
Zondag 10 juni	ds. D. Schiethart (Den Haag)	ds. J.M. de Klerk	ds. A.P. Brabander-Schuyltlot (Wassenaar)
Zondag 17 juni	ds. J.A.D. van der Boon 19.15 uur: cantatedienst ds. J.A.D. van der Boon	ds. G.C. van de Kamp (Delft)	ds. N.K. Mos Doopdienst
Zondag 24 juni	ds. J.A.D. van der Boon Dienst van Woord en Tafel	ds. J.M. de Klerk	ds. N.K. Mos Gezinsdienst
Zondag 1 juli	dr. G.P.Th. Bosma (Breda)	ds. J.M. de Klerk	ds. N.K. Mos
Zondag 8 juli	ds. J.A.D. van der Boon	dhr. J. Greven (Blaricum)	ds. R. Visser (Rhenen)
Zondag 15 juli	19.15 uur: ds. J.M. de Klerk Avonddienst	ds. J.M. de Klerk	Zie Dorpskerk en Kievietkerk
Zondag 22 juli	19.15 uur: ds. J.A.D. van der Boon, avonddienst	ds. J.M. de Klerk	Zie Dorpskerk en Kievietkerk
Zondag 29 juli	ds. J.A.D. van der Boon	Zie Dorpskerk en Messiaskerk	19.15 uur: ds. J.A.D. van der Boon, avonddienst

Nieuwe gespreksgroep over mystiek en esoterisch christendom

De commissie Leerhuis lanceert nieuwe initiatieven. Een van de plannen is het uitbreiden van het aanbod van gespreksgroepen en het stimuleren van deelname daaraan. Aat Schornagel, diaken en lid van de commissie Leerhuis, vraagt uw aandacht voor een van de nieuwe gespreksgroepen.

Door Aat Schornagel

De commissie Leerhuis introduceert een nieuwe gespreksgroep met als thema mystiek en esoterisch christendom. Hierbij gaat het over het ervaren van God (in onszelf) en de zoektocht naar onze innerlijke goddelijke vonk. Christelijke mystiek en esoterie bestaan al sinds het leven van Jezus maar werden door de traditionele kerk in toenemende mate als concurrerend gezien en gingen daarom grotendeels ondergronds. In onze tijd genieten deze stromingen weer toenemende belangstelling.

Schitterend boek

In Nederland is theoloog Dr. Kick Bras een bekend kenner van de mystiek in de joods-

christelijke traditie. Hij schreef recent een schitterend boek getiteld *Oog in Oog* over christelijke mystiek. Het boek behandelt mystiek aan de hand van kunstwerken en teksten. De prachtige illustraties zijn een lust voor het oog, zoals de tekst een lust voor het hart is. In dagblad *Trouw* ontving het boek vijf sterren, de hoogst mogelijke waardering. Niet geheel toevallig is Kick Bras ook gast spreker in het volgende seizoen van onze Koorruïne-lezingen. Esoterisch christendom is een thema dat in Nederland vooral door pastor Hans Stolp bekend is geworden. Ook plaatst Stolp het christendom op een interessante wijze in de context van de historie van de wereldreligies. Hij heeft talloze boeken geschreven waarvan ik er twee heb gelezen. De esoterisch-christelijke visie maakt voor mij sommige moeilijke Bijbelverhalen beter te begrijpen en gemakkelijker te aanvaarden. Ik las de boeken, en ik las ze nog eens. En ik zou ze een derde keer willen lezen. Maar toen besepte ik dat het samen lezen, met elkaar erover praten en je laten inspireren door elkaar, heel waardevol kan zijn.

Oproep voor deelname

Daarom mijn oproep: wie wil dit thema samen met mij verder ontdekken? Hierbij denk ik aan tien avonden met tien deelnemers waarbij iedere deelnemer een keer gastvrouw of gastheer is. De eerste avond gebruiken we om ons te oriënteren en samen een boek te kiezen. De volgende avonden duiken we er samen in. Let op: het is geen cursus. Het wordt samen lezen, praten met elkaar en luisteren naar elkaar met als doel verdieping en verrijking. Ik hoop op deelname uit alle drie de wijkgemeentes.

Voor aanmelding: stuur een e-mail naar aat.schornagel@ziggo.nl of bel: 06-54 93 83 92. Mochten er te veel belangstellenden zijn dan proberen we dat op te lossen, maar misschien moeten sommigen dan nog even geduld hebben.

*Het volgende nummer...
...verschijnt in de laatste week van juli*